

Αιτωλίας και Ακαρνανίας Δαμασκηνός: Η Πεντηκοστή, εορτή ενότητας, αναγέννησης και ελπίδας

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αιτωλίας και Ακαρνανίας](#)

Η καθοριστική σημασία της εορτής της Πεντηκοστής ως «γενέθλια ημέρα» της Εκκλησίας καθώς το Άγιο Πνεύμα κατήλθε στους Αποστόλους, μεταβάλλοντάς τους σε «διαύλους ζωής και φωτός προς την οικουμένη» βρίσκεται στο επίκεντρο του μηνύματος του Μητροπολίτη Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνού για την Κυριακή της Πεντηκοστής.

Ο Σεβασμιώτατος τονίζει ότι «μόνον μέσα στην Εκκλησία αποκαλύπτεται πλήρως το υπερκόσμιο φως της Τριαδικής Θεότητας» και αναδεικνύει τον καθοριστικό ρόλο του Παναγίου Πνεύματος στη σωτηρία και την ενότητα των ανθρώπων.

Ο Μητροπολίτης επισημαίνει ότι το Άγιο Πνεύμα αποκαλύπτει τη σχέση του ανθρώπου με τον Θεό και προσφέρει «τη μόνη ρεαλιστική ελπίδα συμφιλίωσης της οικουμένης μέσω της πίστewς στον Θεό», καθιστώντας όλους τους ανθρώπους μέλη μιας παγκόσμιας οικογένειας. Παράλληλα, αναφέρεται στη

δύναμη του Πνεύματος να ανανεώνει διαρκώς τη ζωή, σημειώνοντας ότι «όχι μόνο δεν φθείρεται αλλά και ανανεώνει τον οποιονδήποτε αποδεχθεί τις ενέργειες και τις δωρεές Του».

Ιδιαίτερη έμφαση δίνει στη Θεία Ευχαριστία και στη Θεία Λειτουργία, όπου «με την ενέργειά Του, ο άρτος και ο οίνος μεταβάλλονται σε Σώμα και Αίμα Χριστού», ενώ μέσω της Θείας Κοινωνίας το Άγιο Πνεύμα καθιστά τους πιστούς μέλη του Σώματος του Χριστού και τους ενώνει «γύρω από το κοινό Ποτήριο».

Καταλήγοντας, καλεί τους πιστούς να αναθερμάνουν την πίστη και την ευγνωμοσύνη τους προς το τρίτο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος και να προσέρχονται με θέρμη στη Θεία Λειτουργία, ώστε να γίνονται «δοχείο της Χάριτός Του» και να απολαμβάνουν τη λυτρωτική και αναγεννητική ενέργεια του Παναγίου Πνεύματος.

Αναλυτικά το Μήνυμα του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ Δαμασκηνού για την Κυριακή της Πεντηκοστής:

Άγαπητοί μου Πατέρες και αδελφοί,

Παιδιά μου έν Κυρίω άγαπημένα,

Καθοριστική και μεγαλειώδης είναι ή σημερινή μεγάλη έορτή τής Πεντηκοστής για την ζωή τής Έκκλησίας μας. Είναι καθοριστική, διότι αποτελεί την γενέθλιο ήμέρα της, κατά την οποία, τò Πανάγιον Πνεύμα, με μορφή πυρίνων γλωσσών, επικάθησε επί τής κεφαλής τών μαθητών, μεταβάλλοντάς τους σε «διαύλους» ζωής και φωτός προς την οίκουμένη. Στα πρόσωπά τους, κατά την ήμέρα εκείνη, συγκροτήθηκε ή πρώτη Έκκλησία ως κιβωτός αληθείας, σωτηρίας και άθανασίας, με άποστολή την έξάπλωση του Εύαγγελίου στα πέρατα τής οίκουμένης και την ένταξη τής ανθρωπότητας στους κόλπους της.

Μόνον μέσα στην Έκκλησία άποκαλύπτεται πλήρως τò υπερέκδοσμο φώς τής Τριαδικής Θεότητας, μέσω του οποίου, ό πιστός χριστιανός είναι σε θέση, δια τών Μυστηρίων της, να άτενίσει τὰ έπουράνια και άρρητα μυστήρια του Θεού.

Όπως ψάλλουμε στον Έσπερινό τής Πεντηκοστής: «*Φώς ό Πατήρ, φώς ό Λόγος, φώς και τò Άγιον Πνεύμα, όπερ έν γλώσσαις πυρίναις τοίς Άποστόλοις επέμφθη και δι' αυτού πᾶς ό κόσμος φωταγωγεΐται*»

Με τρόπο όλοφάνερο και άναμφισβήτητο, ή ένανθρώπιση του Κυρίου μάς άποκάλυψε στον κόσμο τò θεϊό σχέδιο τής σωτηρίας του πεσμένου ανθρώπου. Ό Τριαδικός Θεός όμως, θέλησε ώστε, δια του Άγίου Πνεύματος, οί άνθρωποι να καταστούν ίκανοί, όχι μόνο να άντιληφθούν και να έκτιμήσουν τὰ μεγαλεία του

Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ νὰ δεχτοῦν τὰ ἐπουράνια χαρίσματα Του, προκειμένου νὰ ἐνωθοῦν μὲ Ἐκεῖνον, ὡς υἱοὶ καὶ θυγατέρες τοῦ Ἐπουράνιου Πατέρα.

Μὲ πόσο ὑπέροχο τρόπο περιγράφει Ἀπόστολος Παῦλος στὴν πρὸς Γαλάτας ἐπιστολή του, τὴν σχέση ἀυτὴ ἀνάμεσα στὸν Θεὸ καὶ τὸν ἄνθρωπο: «Κι ἐπειδὴ πραγματικὰ εἶστε παιδιά του» γράφει, «ὁ Θεὸς ἀπέστειλε τὸ Πνεῦμα τοῦ Υἱοῦ του στὶς καρδιές μας, καὶ αὐτὸ φωνάζει: «Ἄββᾶ, Πατέρα μου!» Συνεπῶς, δὲν εἶσαι πιὰ δούλος, ἀλλὰ παιδί τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὡς παιδί του ποὺ εἶσαι, θὰ γίνεις κληρονόμος του διὰ τοῦ Χριστοῦ» (4:6).

Πόσο συγκλονιστικὴ καὶ ἐλπιδοφόρα εἶναι, ἀδελφοί μου, αὐτὴ ἡ ἀλήθεια! Τὸ Πανάγιο Πνεῦμα μᾶς ἀποκαλύπτει τὴν σχέση ποὺ ἐπιθυμεῖ νὰ ἔχει μαζί μας ὁ Θεός, μᾶς ἀποκαλύπτει ὅμως καὶ τὴν ἐλπίδα, τὴν μόνη ρεαλιστικὴ ἐλπίδα συμφιλιώσεως τῆς οἰκουμένης μέσω τῆς πίστεως στὸν Θεό, ἡ ὁποία καθιστᾶ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους μέλη μιᾶς παγκόσμιας οἰκογένειας. Αὐτὸ ἀκριβῶς ἀναφέρει καὶ τὸ Κοντάκιο τῆς Πεντηκοστῆς:

«Ὅταν ὁ Ὑψιστος κατέβηκε καὶ σύγχυσε τὶς γλῶσσες στὸν Πύργο τῆς Βαβέλ, διαμέρισε τὰ ἔθνη. Ὅταν ὅμως διένειμε τὶς πύρινες γλῶσσες κατὰ τὴν Πεντηκοστή, κάλεσε τοὺς πάντες σὲ ἐνότητα, γι' αὐτὸ καὶ ὅλοι μαζί δοξάζουμε τὸ Πανάγιο Πνεῦμα»

Ἐκεῖ ὅμως ποὺ ἰδιαιτέρως ἀποκαλύπτεται ἡ σημασία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, εἶναι ἡ δυνατότητά Του νὰ ἀνανεώνει διαρκῶς τὴν ζωὴ. Ἔτσι εἶναι, ἀδελφοί μου! Κάθε τί ποὺ ἔχει ἀρχὴ στὸν κόσμος αὐτό, ὀδεύει διαρκῶς πρὸς ἓνα τέλος. Ὁ πιὸ ἀμείλικτος νόμος τοῦ κόσμου τούτου εἶναι ἡ φθορὰ καὶ ὁ θάνατος. Καὶ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, εἰσῆλθε σ' αὐτὸν τὸν κόσμο. Σὲ ἀντίθεση ὅμως μὲ τοὺς φυσικοὺς νόμους, ὄχι μόνο δὲν φθείρεται ἀλλὰ καὶ ἀνανεώνει τὸν ὅποιονδήποτε ἀποδεχθεῖ τὶς ἐνέργειες καὶ τὶς δωρεές Του. Μὲ ἀπλὸ καὶ σαφὴ τρόπο μᾶς διδάσκει τὴν ἀλήθεια αὐτὴ ὁ μέγας Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν στὴν πρὸς Τίτον ἐπιστολή του:

«Ὁ ἐπουράνιος πατέρας μᾶς ἔσωσε μὲ τὸ βάπτισμα τῆς ἀναγεννήσεως καὶ τῆς ἀνανεώσεως ποὺ χαρίζει τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, ποὺ τὸ σκόρπισε πλοῦσια πάνω μας διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρα μας» (3:5-6).

Αὐτὴ τὴν διαρκῆ ἀναγέννηση, αὐτὴ τὴν διαρκῆ ἀνανέωση ἀπολαμβάνει ἡ ὑπαρξὴ μας, κάθε φορὰ ποὺ συμμετέχουμε στὰ ἅγια Μυστήρια καὶ ἰδιαίτερα στὸ Μυστήριο τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Σὲ αὐτὸ τὸ ὕψιστο Μυστήριο ἀποκαλύπτεται ὁ πρωταγωνιστικὸς ρόλος τοῦ Παναγίου Πνεύματος. Μὲ τὴν ἐνέργειά Του, ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος μεταβάλλονται σὲ Σῶμα καὶ Αἷμα Χριστοῦ. Στὸ κέντρο τῆς Θείας

Λειτουργίας βρίσκεται ἡ «ἐπίκληση», ὅπου ὁ Ἱερέας παρακαλεῖ τὸν Θεὸ νὰ στείλει τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, ὥστε νὰ ἐνεργοποιηθεῖ τὸ μέγα Μυστήριον:

«Κατάπεμψον», προσεύχεται, «τὸ Πνεῦμα σου τὸ Ἅγιον ἐφ’ ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ προκείμενα δῶρα».

Αὐτὰ τὰ δῶρα, τὸ Τίμιον Σῶμα καὶ τὸ Τίμιον Αἷμα τοῦ Κυρίου, συνενώνουν ὅλους τοὺς πιστοὺς γύρω ἀπὸ τὸ κοινὸ Ποτήριον. Διὰ τῆς Θείας Κοινωνίας, τὸ Ἅγιο Πνεῦμα μᾶς καθιστᾷ μέλη τῆς Ἐκκλησίας, δηλαδή μέλη τοῦ μυστικοῦ Σώματος τοῦ ἴδιου τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἄκτιστη ἐνέργειά Του ἀποτελεῖ τὸν μυστικὸν δεσμὸν ποὺ συνδέει ὅλους μας, κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς ὡς ἀδελφοὺς καὶ ἀνάβει μέσα μας τὴν φλόγα τῆς γνήσιας ἀγάπης, ὁμοίας μὲ τὴν ἀγάπην Ἐκείνου, ὁ Ὅποιος προσέφερε γιὰ ἐμᾶς ὅλη Του τὴν ὑπαρξὴ καὶ ὁδηγήθηκε γιὰ χάριν μας στὴν ὀλοκληρωτικὴ θυσία.

Καὶ καθὼς τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ὑπερβαίνει τὸν χρόνον, ὅπως τὸν ἀντιλαμβανόμεσθε καὶ μᾶς ἀπαλλάσσει ἀπὸ τὴν φθορὰ του, ἐνοποιῶντας τὸ παρελθόν, τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον, ἡ Θεία Λειτουργία δὲν ἀποτελεῖ ἀπλῶς ἀνάμνηση ἐνὸς ἱστορικοῦ γεγονότος, ἀλλὰ μᾶς καθιστᾷ μάρτυρες τῶν Ἁγίων Παθῶν καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου μας, συγχρόνως δέ, ἀπὸ αὐτὴν ἤδη τὴν ζωὴν, σὲ πολῖτες τῆς ἐπουράνιας Βασιλείας Του, πρὸς τὴν ὁποῖαν βαδίζουμε.

Αὐτὴ ἡ μεταβολὴ τοῦ χρόνου, ἀπὸ πορεία φθορᾶς σὲ πορεία αἰωνίου ζωῆς, ἀποκαλύπτεται στὴν κορυφαία στιγμή τῆς Θείας Λειτουργίας, κατὰ τὴν ὁποία ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος μεταβάλλονται σὲ Σῶμα καὶ Αἷμα Χριστοῦ.

Εἶναι ἡ στιγμή, λίγο πρὶν τὸ «σὲ ὑμνοῦμεν», ὅπου ὁ Ἱερέας προσεύχεται καὶ λέει: «*Μεμνημένοι τοίνυν τῆς σωτηρίου ταύτης ἐντολῆς, καὶ πάντων τῶν ὑπὲρ ἡμῶν γεγεννημένων, τοῦ σταυροῦ, τοῦ τάφου, τῆς τριημέρου ἀναστάσεως, τῆς εἰς οὐρανοὺς ἀναβάσεως, τῆς ἐκ δεξιῶν καθέδρας, τῆς δευτέρας καὶ ἐνδόξου πάλιν παρουσίας. Τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν σοὶ προσφέρουμεν κατὰ πάντα καὶ διὰ πάντα».*

Δηλαδή: «*Μὲ τὴν ἀνάμνηση αὐτῆς τῆς σωτήριας ἐντολῆς καὶ ὅλων ὅσα ἔγιναν γιὰ μᾶς, ποὺ εἶναι ὁ σταυρός, ὁ τάφος, ἡ τριήμερη ἀνάστασις, ἡ ἀνάληψις στοὺς οὐρανοὺς, ἡ καθέδρα στὰ δεξιὰ τοῦ Πατέρα, ἡ δευτέρη καὶ ἐνδοξὴ πάλιν παρουσία. Τὰ δικά σου ἀπ’ τὰ δικά σου προσφέρουμε σ’ ἐσένα σὲ κάθε καιρὸ καὶ γιὰ ὅλες τὶς ἐυεργεσίες».*

Ἀδελφοί μου,

Ἡ σημερινὴ ἡμέρα ἀποτελεῖ μιὰ κορυφαία εὐκαιρία γιὰ ἐμᾶς, ὥστε νὰ ἀναθερμανθεῖ μέσα μας ἡ πίστις καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη πρὸς τὸ τρίτον πρόσωπον τῆς Ἁγίας Τριάδος, τὸ Πανάγιο Πνεῦμα. Ἡ προσευχή μας πρὸς Αὐτὸ πρέπει νὰ

χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν ἴδια θέρμη καὶ ἀπὸ τὸν προσωπικὸ χαρακτήρα ποὺ ἔχουν οἱ προσευχῆς μας πρὸς τὸν Θεὸ Πατέρα καὶ τὸν Μονογενῆ Υἱὸ Του Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τὸν δρόμο τῆς θερμῆς προσευχῆς πρὸς Αὐτὸ βάλισε καὶ ὁ μέγας Ἅγιος τῆς Ἐκκλησίας μας Συμεὼν ὁ Μεταφραστής, ὁ ὁποῖος ἀπευθύνεται πρὸς τὸν Χριστό, κατὰ τὴν Ἀκολουθία τῆς Θείας Μεταλήψεως καὶ λέει:

«Ἐσύ, ὁ Ὅποῖος, μὲ τὴν κάθοδο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, μετέβαλες σὲ ἅγια σκεύη τοὺς μαθητὲς κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, μετάβαλλε καὶ ἐμένα, διὰ τῆς Θείας Κοινωνίας, σὲ δοχεῖο τῆς Χάριτός Του».

Μὲ τὴν ἴδια θέρμη, λοιπόν, ἃς προσηλώνουμε σὲ κάθε Θεία Λειτουργία τὸν νοῦ καὶ τὴν καρδιά μας πρὸς τὸ πρόσωπο τοῦ Παναγίου Πνεύματος, καταθέτοντας στὸν θρόνο Του τὴν συντριβὴ τῆς καρδιάς μας, τὴν ταπεινοφροσύνη, τὴν πίστη καὶ τὴν εὐγνωμοσύνη μας, προκειμένου νὰ ἀπολαμβάνουμε τὶς δωρεές Του. Μέσω τῆς συμμετοχῆς μας στὴν Θεία Κοινωνία, ἃς παραδίδουμε τὴν ὑπαρξή μας στὴν λυτρωτικὴ Χάρη καὶ τὴν ἀναγεννητικὴ ἐνέργειά Του. Κάθε φορὰ ποὺ τὰ χεῖλη μας προφέρουν τὴν κορυφαία προσευχὴ πρὸς τὸν Παράκλητο, τὸ «*Βασιλεῦ Οὐράνιε*», ἃς εἴμαστε βέβαιοι πὼς ἀπελευθερωνόμαστε ἀπὸ τὰ δεσμὰ τοῦ φθοροποιοῦ χρόνου καὶ ὀδηγούμαστε, μὲ τὸ δικό Του φωτισμὸ καὶ τὴν δική Του καθοδήγηση, πρὸς τὴν αἰώνια ζωὴ, λέγοντας:

***Βασιλεῦ Οὐράνιε, Παράκλητε,
τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας,
ὁ πανταχοῦ παρών, καὶ τὰ πάντα πληρῶν,
ὁ θησαυρὸς τῶν ἀγαθῶν, καὶ ζωῆς χορηγός,
ἐλθὲ καὶ σκηνώσον ἐν ἡμῖν,
καὶ καθάρισον ἡμᾶς ἀπὸ πάσης κηλίδος,
καὶ σῶσον, Ἄγαθέ, τὰς ψυχὰς ἡμῶν. Ἀμήν.***

Μὲ ὅλη μου τὴν πατρικὴ ἀγάπη,

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

+ Ο ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ